

PS. NYA SIDOR AV
Di WEEKEND

Redaktörer:
Henrik Huldshiner och Nina Åkerberg
ps@di.se
08-573 650 00

PIONJÄR. Daniel "Puppet" Blomqvist, född 1970 i Västerås, var en av de första graffitimålarna i Sverige. Nu ställer han ut på utställningen "Crude Oil".

Graffitiin flyttar in

Internationella legendarer och svenska stjärnor ställer ut gatukonst

De sprejmålade pendeltågsdörrarna har nu bokstavigt talat flyttat in i konstgalleriet.

På utställningen "Crude Oil" i Stockholm visas färgsprakande graffiti upp när auktionssajten Lauritz bjuder ut gatukonst värd miljoner.

Synen på graffiti har gått från färgglad skadegörelse på pendeltåg och husväggar till att gatukonstnärer nu har anträt konstgallerier med sina sprejflaskor. Men total acceptans finns ännu inte. Många ser fortfarande uttrycket som klotter, något auktionssajten Lauritz vill försöka ändra på.

"Graffiti är en konstform som behöver lyftas fram. Den har utvecklats och har i dag så många fler dimensioner än sprejade väggar. Genom att anordna en utställning med vår temaauktion hoppas vi att fler ska få upp ögonen för

gatukonstens alla uttrycksformer", säger Mette Rode Sundström, vd för Lauritz.

Meterhöga bokstäver i skarpa toner, svartvita geografiska mönster och abstrakta frescomålningar sätter färg på den grå fabrikslokalen i Enskede söder om Stockholm. Där, i Lauritz lokaler på Slakthusgatan och i den nyöppnade gallerian Mood Stockholm, visas graffiti-konsten upp samtidigt som budgivning görs online.

Internationella legendarer

Utställningen "Crude Oil" omfattar verk av graffiti-pionjärer som "Futura 2000" och "Taki 183" från New York, europeiska legendarer som "Banksy" och "Skki" och några av Sveriges främsta gatukonstnärer med signaturer som "Zappo", "Puppet" och "Ikaroz".

Totalt 55 svenska och internationella konstnärer säljer 156 verk med ett sammanlagt värde av cirka 2 miljoner kronor.

Målningen "Space DJ" av Daniel "Puppet" Blomqvist är värderad till 30 000 kronor.

"Vi satsar gärna på att visa upp auktionsobjekt genom utställningar, vare sig det är en lokal utställning i Malmö eller en större vernissage i Stockholm. Det ger en fysisk tillgänglighet för köparen, men det är också ett sätt för säljaren att visa sitt ansikte", säger Mette Rode Sundström.

Driver största auktionshuset

Tillsammans med sin make Bengt Sundström, ägare och grundare av Lauritz, driver hon Nordens största auktionshus med rötterna i Köpenhamn. Redan 1999 lanserade de sin webbsida och i dag finns köpare i över 200 länder världen över. Just nu är Sverige den marknad auktionshuset koncentrerar sig på, där den aktuella graffiti-auktionen är ett sätt att möta nya kunder.

"I Sverige vet folk vad auktion innebär, men många använder inte det sättet att köpa och sälja. Vi vill att folk ska börja se det som ett alternativ till näthandel, butiker eller, som i detta fall,

ett galleri", säger Mette Rode Sundström.

Det är andra året i följd som Lauritz anordnar ett tema med gatukonst, och med sitt breda sortiment kan de titulera sig Nordens största auktion för graffiti.

Tas på större allvar utomlands

Ett av de svenska och etablerade konstnärnamnen är Daniel "Puppet" Blomqvist, som valt att begränsa sitt deltagande till en tavla.

"Här i Sverige ser folk graffiti mer som 'en kul grej', medan man på andra håll i världen tar den på större allvar. Det gör att Sverige i jämförelse med andra länder är en liten marknad", säger han.

Att sätta prislapp på objekten är enligt "Puppet" i regel svårt.

"Det beror på värdering kontra tidigare sålda verk. Minimum för en liten tavla är 20 000 till 25 000 kronor och sådana har jag nyligen sålt fyra av", säger han.

Gruppen Mellow Brothers, bestående av graffiti-pseudonymerna "Krist", "Mer-

BILDER: LINNÉA BERGENUDD

Di Fakta

Crude Oil

■ **Temaauktion** med graffiti och street art visas upp i Stockholm för budgivning fram till den 3 maj 2012.

■ **Verk av 55** svenska och internationella konstnärer, bland andra legendärer som "Banksy" och "Futura 2000" samt svenska "Zappo", "Puppet" och "Ikaroz".

■ **Totalt 156 verk** går under klubban med en sammanlagd värdering på cirka 2 miljoner kronor.

ANONYM. "Circle" föredrar att visa sina målningar utan att avslöja sitt verkliga namn. Målningen bakom honom värderas till 100 000 kronor.

PERFEKT PLATS. Pierre "Zappo" Tsappos visar ett par sprejmålade pendeltågsdörrar.

FÄRGPRAKT. Ett verk av "Circle".

Di Fakta

Graffitiens historia

■ **Redan i romarriket** och under vikingatiden skrev och målade människor på väggar och på offentliga platser.

■ **Den moderna** formen av graffiti uppstod i Philadelphia på 1960-talet i form av kalligrafiska signaturer eller "tags". Rörelsen tog fart på riktigt när den kom till New York i början av 1970-talet.

■ **I början av 1980-talet** knöts delar av sprejkonsten till New Yorks gallerivärld där Keith Haring och Jean-Michel Basquiat gjorde sig kända.

■ **Till Sverige** kom sprejkonsten runt 1984. Det stora genomslaget för den svenska graffiti-scenen kom när filmen "Stockholmsnatt" hade premiär 1987.

■ **Nutidens** mest kända gatukonstnär är brittiske "Banksy". Vissa av hans verk säljs för miljontals kronor.

Di Krog & hotell

GÖRAN JONSSON

ps@di.se

08-573 650 00

Lyxkrog tar betalt i förskott

Spanska El Bulli var lika berömd för hur notoriskt svårt det var att få bord som för sin banbrytande molekylära gastronomi. När El Bulli var på väg att stänga tog danska Noma över titeln som världens bästa restaurang. Bordsreservationer där och på andra superheta krogar tar slut lika snabbt som biljetter till en Bruce Springsteen-konsert.

Springsteen kommer till Sverige först i slutet av sommaren, men publiken betalade sina biljetter redan i november förra året. När ska svenska krögare börja ta betalt i förskott?

På stjärnkocken Grant Achatz nya restaurang Next i Chicago är förskotts betalning redan verklighet. Man reserverar bord genom att köpa en biljett. Priset beror på vilken meny gästen väljer, precis som man betalar olika för parkett eller läktarplatser på en konsert eller ett sportevenemang. Priset varierar också beroende på dag och tidpunkt. De populäraste tiderna är de dyraste. Obligatorisk dricks på 20 procent läggs på notan, förlåt biljettpriset.

Köpta biljetter återlöses inte. Eftersom efterfrågan överstiger tillgången förekommer svartbörshandel. Inte minst nu när Next har en temameny inspirerad av El Bulli och kallar sig Next El Bulli.

Krogscenen börjar alltmer likna showbusiness – och där hamnar de hetaste plåtarna som bekant inte sällan hos andra än de mest hängivna fansen. Bordsbokning på nätet har redan lett till strikta sittningstider. Att köpa biljett i förväg strömlinjeformar krogbesöket ytterligare.

Vad hände med El Bulli då? Jo, ett av bröderna Ferran och Albert Adriás nya projekt är en tapasrestaurang i Barcelona med ett i sammanhanget passande namn: Tickets. Fast man behöver inte köpa biljett – ännu. Enda sättet att få bord på Tickets är att boka på nätet, det går inte att ringa eller mejla.

Om det är svårt att få bord på Tickets? Bänka er framför datorn vid midnatt (varje dag släpps 80 platser) så får ni se.

"Priset beror på vilken meny gästen väljer, precis som man betalar olika för parkett eller läktarplatser."

Göran Jonsson är krog- och hotellredaktör på Di Weekend.

i finrummet

ley", "Amen" och "Zappo", har för denna auktion valt att investera de intjänade pengarna i ett välgörande projekt.

"Vi kommer att använda pengarna till att spela in en dokumentärfilm om sexuellt utnyttjade barn, något vi arbetar för att bekämpa", säger Pierre "Zappo" Tsappos.

Historisk sten från Ropsten

"Zappo" auktionerar också på egen hand ut en sprejad sten med historisk betydelse. Han var under 1990-talet med och skapade ett bläckfiskmotiv på en vägg i Ropsten som blev ett klassiskt graffiti- verk. När det 2000 beslöt att byggnaden skulle rivras, såg han till att spara de sprejade stenarna som minne.

"I området fanns på den tiden många hemlösa och som flest delade 14 personer på en container. De blev alla så glada över att vi kom dit och satte färg på deras väggar och blev våra kompisar under tiden vi sprayade. I dag är en stor äng med en korkeki i mitten allt som finns kvar", berättar han.

Ett annat verk som sticker ut i samlingen är ett par pendeltågsdörrar färg-

SÄLJARE. Mette Rode Sundström driver Lauritz.com med sin make.

Di Fakta

Lauritz

■ **Startade 1999** och har 19 filialer i Sverige, Danmark, Tyskland och Belgien.

■ **Anställda:** 260.

■ **1 500** auktioner startar varje dag.

■ **Omsättning 2011:** 873 Mkr.

■ **Tillväxt 2011:** Cirka 10 procent.

■ **Ägare:** Svensken Bengt Sundström, ordförande, och hans danska hustru Mette Rode Sundström, vd.

sätta av graffiti-pseudonymen "Circle".

"Pendeltåg är alla graffitikonstnärers dröm att få gå loss på och det är det optimala utställningsobjektet eftersom det rör sig från plats till plats", säger "Circle".

Kända namn blandas med okända, precis som Mette Rode Sundström vill ha det.

"Har vi möjlighet att lyfta fram en ny förmåga på väg fram, vill vi gärna göra det. Engagemanget i våra säljare är viktigt, och att förmedla vår passion och expertis till köparna", säger hon.

Konsten allt viktigare

Konst står i dag för 15 procent av Lauritz försäljning och är på ständig uppgång.

"Vi auktionerar fortfarande ut mest inredning, men vi ser en trend mot designade objekt. Kunderna visar större och större intresse för cool och innovativ formgivning där graffiti är på framfart", säger Mette Rode Sundström.

FRIDA NYVINGER

frida.nyvinger@di.se

08-573 654 82

Di Sudoku

2		4			
		8	3		
3				5	4
1	3	6		8	5
	6	7	1	3	
	7	8		5	1
	1	4			9
			6	4	
			3		8

Rutorna ska fyllas i så att varje rad, vågrätt och lodrätt, och varje 3x3-ruta, innehåller siffrorna 1-9 utan att någon siffra förekommer två gånger. **Lösningen finns på sista sidan i dagens tidning.**